

RECENZE KNIHY CHIRURGICKÁ PROPEDEUTIKA – ZÁKLADY CHIRURGIE PRO STUDENTY LÉKAŘSKÝCH FAKULT

Autoři: Jiří Páral a kolektiv

Praha: Grada Publishing, a. s., 2020, 192 stran, ISBN 978-80-271-1235-7

Publikace renomovaného odborníka pro obor chirurgie Jiřího Párala a autorského kolektivu předkládá problematiku chirurgické propedeutiky v ucelené podobě. Je určena nejen studentům lékařských fakult, ale také začínajícím lékařům. Propedeutiku lze v obecném pojetí chápat jako předběžnou výuku či úvod do určité vědy, proto se nadále přidržíme označení „učebnice“.

Učebnice je členěna do 26 kapitol a začíná Hippokratovou přísahou. Následuje úvodní kapitola s historickým přehledem chirurgických praktik sahajících do starověkého Egypta. Druhá kapitola stručně, avšak velmi přehledně shrnuje pracovní metody antiseptiky a aseptiky. Autoři neopomenuli ani krátký historický exkurs v boji proti infekčním agensům a komplikacím v chirurgii. Následuje kapitola k chirurgické dokumentaci. Kapitoly 4–6 popisují klinická vyšetření chirurgického pacienta zahrnující jak anamnestické a fyzikální vyšetření, tak základní pomocná vyšetření (laboratorní, mikrobiologická, zobrazovací metody). Samostatnou kapitolu tvoří vyšetření pacienta s náhlou příhodou bříšní včetně algoritmu diferenciální diagnostiky. Cenná je doprovodná obrazová dokumentace. V kapitolách 7–11 jsou uvedeny předoperační a perioperační postupy; operační techniky, přístupy a výkony; pooperační komplikace a péče. Péče o výživu s prevencí malnutrice je obsahem dalších kapitol. Navazují kapitoly: Rána

a jejich komplikace; Infekce v chirurgii; Základy anestezie; Léčba bolesti – analgezie; Základy antibiotické terapie; Základy obvazových technik. V učebnici není opomenuta také úrazová chirurgie s velmi stručným, avšak přehledným úvodem do traumatologie. Podobně je tomu i kapitola k termickým úrazům, jež shrnuje stupně popálenin, první pomoc, nemocniční terapii popálenin a chladových úrazů. Z dalších kapitol to je patofyziologie, diagnostika, léčba šoku a nezbytné minimum péče o polytrauma včetně ATLS radiodiagnostiky. Kapitoly 23 a 24 se zaměřují na resuscitaci a chorobné a úrazové stavy, které mohou pacienta bezprostředně či potenciálně ohrožovat na životě. Předposlední kapitola cílí na účelnou hemoterapii s přehledem transfuzních přípravků. Závěrečná kapitola je shrnutím legislativní problematiky poskytování zdravotní péče a služeb v České republice.

Publikaci nelze vytknout nic zásadního. Pokud ano, jsou to jen drobnosti; například v první kapitole (historický přehled) autor uvádí Erbsův papyrus, nicméně se jedná o Ebersův papyrus. Logické členění kapitol mírně narušuje řazení kapitoly 13 (Rány a jejich komplikace) a kapitoly 18 (Základy obvazových technik). Ty by možná mohly být řazeny před kapitolu 19 (Úvod do traumatologie).

Odborná kniha *Chirurgická propedeutika: základy chirurgie pro studenty lékařských fakult* je přehledná, čtivá, sjednocuje nezbytná fakta k chirurgické propedeutice. Bude přínosem nejen studentům všeobecného lékařství, ale také studentům nelékařských zdravotnických oborů.

Kontakt

Ing. Iveta Bryjová

Fakulta veřejných politik v Opavě, Slezská univerzita v Opavě

Ústav nelékařských zdravotnických studií

Bezručovo náměstí 885/14, 746 01 Opava, Česká republika

iveta.bryjova@fvp.slu.cz